

Louis Marin: Questionnaire d'Ethnographie. Table d'analyse en Ethnographie. (129 Sider). Maisonneuve frères. Paris 1925.

Som Formaal med denne Bog angiver Forfatteren, at den skal være et Hjælpe middel for „Historikere, Geografer, Sociologer, Rejsende og Missionærer“ til ethnografisk Analyse. Med Rette klager han over, at de Skildringer, som foreligger af forskellige Fokslags Kultur, ofte er meget mangelfulde, idet Iagttageren ikke altid har haft alle forskelligartede Forhold for Øje, som tilsammen udgør et Folks Kulturbesidelse, og en alsidig og indgaaende Beskrivelse heraf er saa meget mere nødvendig, som mange Folkslag af lavere Kultur er ved at forsvinde, eller deres Kultur er i Færd med hurtig at omdannes under Indflydelse af Samkvem med Europæerne. Her kan ogsaa Folk, der ikke er Videnskabsmænd, yde store Tjenester, naar de blot bliver gjort opmærksom paa, hvilke Problemer der foreligger, og hvilke Spørgsmaal der ønskes Svar paa. Man behøver blot at minde om, hvor meget Ethnografien er Missionærene skyldig. Men ogsaa Videnskabsmanden, der faar Lejlighed til at færdes hos Folk af ikke-europæisk Kultur, kan have godt af at blive gjort opmærksom paa Problemerne indenfor beslægtede Fag, til hvis Løsning han mulig kan give sine Bidrag. Kulturgeografen f. Eks. har til Opgave at undersøge de forskellige Folkeslags Erhvervsmetoder og udrede, i hvilken Grad disse skyldes Landenes Naturforhold eller den historiske Udvikling, og vil være tilbøjelig til kun lidet at interessere sig for Folkenes aandelige Kulturbesiddelse, angaaende hvilken han dog har Lejlighed til at gøre Iagttagelser, naar han opholder sig hos disse Folkeslag. Men han kender ogsaa de ethnografiske Monografier, hvor man finder Beskrivelse af Folkeslagenes Samfundsforhold, Religion, rituelle Skikke o. s. v. og forgæves søger Underretning om deres Erhvervsmetoder. Den foreliggende Bog giver et Skema over de Elementer, hvoraf Kulturen bestaar, først den materielle Kultur: Føde, Klæder, Bolig, Redskaber o. s. v. med de Metoder, som anvendes til at skaffe sig dem. Dernæst den aandelige Kulturbesiddelse: Sprog, Viden, Religion etc. og endelig de sociale Forhold. Det er her kendeligt, at Forfatteren har sin Hovedinteresse i Aandskulturen, thi medens denne er indgaaende behandlet, savner man Paapegen af Kulturgeografiens allervigtigste Problemer f. Eks. Fordelingen af Mandsarbejde og Kvindearbejde indenfor Erhvervet. Ved Omtalen af kunstig Vanding omtales kun Afledning af Vandløb og Opdæmning, men ikke Vanding fra Brønde, Redskaber til at løfte Vand, Terrassering og mange andre herhen hørende Ting. Trods dette vil Bogen sikkert kunne være nyttig for

den rejsende Ethnograf ved at gøre ham opmærksom paa Problemerne ogsaa i de Dele af dette vidtomspændende Fag, som han selv til daglig ikke giver sig af med.

M. Vahl.

Karl Sapper: Allgemeine Wirtschafts — und Verkehrsgeographie. (8vo, 300 S., 70 Kort og statistisk-grafiske Fig.) Verlag B. G. Teubner. Leipzig. Berlin 1925.

Sjælden finder man en saa imponerende Stofmængde samlet paa 300 Sider. Rimeligvis er det Forlaget, der har sat saa snævre Grænser for Bogens Omfang. Den vilde have været lettere at læse, om den havde været dobbelt saa stor. Iøvrigt er det lykkedes Forfatteren at skabe et ganske vist fortættet, men dog harmonisk Værk. Sammenlignet med andre Erhvervsgeografier er der især to Ting, der præger Sappers Bog; Agerbruget indtager en meget stor Plads, og de ikke europæiske Folkeslags Erhverv har faaet en fyldig Behandling. Derimod er selve Industri-kulturen ikke blevet det altoverskyggende Emne, saaledes som i de fleste og ganske særlig i de engelske og amerikanske Erhvervsgeografier, hvor alt betragtes fra et vesteuropæisk, kommercielt Synspunkt. Sapper har bestræbt sig for at se hele Jordens Erhvervsliv fra et almen-menneskeligt og geografisk Synspunkt. Han, der selv har tilbragt en Del af sin Ungdom som Forvalter paa en mellemamerikansk Kaffeplantage, omgivet af en ublandet indiansk Befolkning, og siden paa lange Rejser har lært adskillige Tropelandes Natur og Befolkning at kende paa nærmeste Hold, har baade Trangen og Evnen til at give et alsidigt, verdensomspændende Billede af den arbejdende Menneskehed.

Sappers videnskabelige Produktion er ualmindelig alsidig; han er fremragende som Vulkanforsker og Geomorfolog, som Plantegeograf og som Ethnograf. Men det er Troperne, der har hans særlige Interesse. I det foreliggende Værk er derfor hans Behandling af Erhvervslivet i Troperne ganske særlig lærerig. Her findes en Rigdom af Oplysninger, værdifulde for enhver, der ønsker solid Viden om Plantagedrift, kulørt Arbejds-kraft og Muligheder for europæisk Kolonisation mellem Vendekredsene.

Af hele Verdens Raaproduktion saavel som af Handelen og Samfærdselen giver Bogen et oversigtligt og dog ret detailleret Billede. At Industrien træder paafaldende i Baggrunden, er Forfatteren selv klar over; han undskylder det med, at Tyskland jo er en Industri-stat, hvorfor hans Læsere maa forudsættes at have et førstehaands Kendskab til den moderne Industri.